

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>		Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Egész évre . . . 6 frt — kr.	Egy hónapra . . . 80 >	
Félévre . . . 3 > — >		<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . . . 1 > 50 >		Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra . . . 60 >		Félévre . . . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>		Negyedévre . . . 2 > 50 >
Egész évre . . . 8 frt — kr.		Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . . 4 > — >		<i>Egyes szám ára 4 kr.</i>

Vereség — nyereség.

Az a nemes czélu törekvés, mely újabb időkben országszerte kath. körök alakítása — és tisztességes irányu lapok alapításában élénk lendületet nyert, nem is remélt hatalmas igazolást kapott a nyitrai választásban.

De ez az ugynevezett »választás« legjobban igazolta a »néppárt« szükséges voltát.

Mert a mit a haza erkölcsi értékének hanyatlása miatt aggodó lelkek félve szemléltek; amit a jó irányu komoly sajtó növekvő tábora napról-napra hirdet: mindazt most szemmel láthatja ország-világ, hogy t. i. a liberálismus szabadelvűsége Magyarországon csak pusztá szó, képmutatás, álarcz; tetteleg pedig erőszakoskodás, zsarnokság és jogtiprás.

Epen azért minket, a jobb irányu új mozgalom szerény munkásait a nyitrai tragikomödia sem meg nem lepett; sem az okozott sérelmek ellen jogos kifakadásokra rá nem bir.

Mindezt, ami Nyitrán történt, lényegében előre jelezte tegnapelőtti »A helyzet« címü vezércikkünk.

Mikor az ország belügyminiszterét az országgyűlésen egy képviselő világosítja fel a nyitrai botrányos üzelmekről; mikor ez a jámbor belügyminiszter zavarában kapkodva azzal képes mentegetődni, hogy az a famózus választási elnöki »hirdetmény« talán apokrif; mikor a választások szabadsága- és tisztaságának ellenőrzésére hivatott belügyminiszter ily gyámoltalan kibuvóját a kormánypárt és szövetséges szélbali töredéke helyesli: akkor már nyilvánvaló volt, hogy a nyitrai választásnak immár meg van állapítva a programja, — változások csupán a részletekben történhetnek.

Lapunk más helyén együtt találhatják szíves olvasóink annak a tragikomödiának felvonásait, jeleneteit.

Mi itt csak egy mozzanatra hívjuk fel a figyelmet.

Nem a választás elnöke, aki még mindenkit be akart csukatni, — ő maga a törvény, jog, tisztesség és illem iránti érzék kárára szabadon járt és jár . . .

Nem ő reá. Hanem arra a körülményre, hogy az ellenpárthoz tartozó szegény népet, egész nap és egész éjjel ott állatta szakadó esőben tető nélkül, sőt még kenyerét is elkoboztatta.

A liberálismus gunyt üzött a néppárt szervezőiből, mint akiknek utolsó gondjuk a nép érdeke. Csak a szabadelvűségnek van szabadalma a népet boldogítani!

Hát ime, a liberálismus hamisítatlan megtestesülése, a népboldogító kormánypártiak typusa, a Kossuth Ferenczet negyvenezer firtal díjazó gépgyáros stb, stb — megmutatta Nyitrán, mit várhat a szabadelvűségtől a nép, mihelyt nem huzza annak a szekerét.

Különböleg pedig melegen gratulálunk a néppártnak a nyitrai vereséghez.

Csak még egy-két ily vereség — és meglesz a győzelem!

A pápa a magyar egyházpolitikáról.

Az e hó 18-án tartott pápai allokuccio első része, mely a Magyarországon behozandó polgári házasság kérdésre vonatkozik, — a »Hazánk« tudósítása után — szósztrint a következőleg hangzik:

Bár a magyar püspöki karhoz intézett leveleinkben ismételtén kifejtettük nézeteinket e törvény hátrányait illetőleg, Magyarországon mégis elfogadták a polgári házasságot, a házassági elválás lehetőségével és azzal a rendelkezéssel együtt, hogy az egyházi esketést a polgári esketés alakszerűségei előzzék meg. A magyar püspökök minden eszközt felhasználtak, hogy az egyház, valamint a nemzet ellen intézett ily nagy bajnak elejét vegyék. Ebben támogatásra találtak a papság, valamint a parlament mindkét házának azon tagjai részéről, kik atyáik vallását védelmezni akarták, de az erőfeszítések, melyek ez annyira igaz ügy érdekében tettek, hiába valók voltak. Diadalmaskodtak azok, akik az erkölcsö-

ket profanizálni és Magyarországot az ujitások veszedelmeibe hajtani akarják.

Jobban kellett volna tisztelni a vallást, melynek Magyarország létét és dicsőségét köszöni, azt a vallást, melyért ez ország az ellenségek rohamai ellen küzdött és melyet nagy nehézségek közt meg tudott védelmezni. Szükségtelen ismételni azt, a mit elődeink több ízben kijelentettek, midőn utaltak azokra a bajokra, melyek ily törvényekből eredtek; annál kevésbé szükséges ez, mert mi már magunk is kifejtettük annak idején a keresztény házasság kérdését. Ennek dacára a jelen pillanatban nem hallgathattunk. Vajha belátnák azok, kiknek kezében van a hatalom, mily vészes és igazsággal ellenkező dolog a katolikusok közt kötött házasságra nézve oly formát írni elő, melyet az egyház százszor kárhoztatott. Méltányos, hogy az állami hatalmak ismerjék a házasság hatásait és polgári törvényekkel szabályozzák, de az egyház feladata az, hogy magára a házasság kötelékére nézve intézkedjék, minthogy Jézus Krisztus az egyházra ruházta a hatalmat, hogy a házasságot szentséggé emelje. A keresztény dogma megállapítja a házasság egységét és felbonthatatlanságát, mely nélkül hiányzik az alapja a családnak és a társadalomnak, mint azt Jézus Krisztus újból helyreállította, kinek isteni akaratát egy ember sem sértheti meg büntetlenül.

A főrendiházi tárgyaláshoz.

A főrendiház a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat felett dönteni fog. Elfogadja-e azt általánosságban? — nagy kérdés. A jelek szerint a főrendi ellenzék nem adta fel a harcot. Össze tudták-e szedni magukat teljesen? — megválnak. Annyi bizonyosra vehető már most is, hogy a felekezetenélküliség a törvényben nem marad, ezt nem tudja a kormány keresztül vinni; — legfeljebb annyit, hogy a kérdés rendeleti uton lesz megoldva. Ehhez már az ellenzék néhány tagja is hozzájárult s ezt akarja az Andrássy-féle töredék is, mely az őszszel a felekezetenélküliség teljes törlését indítványozta. Ha sikerül e terv, a felekezetenélküliségnek rendeleti uton való megoldása, a dolog lényege nem sokat változik. Minden vallási köteleken kívül állani szabad lesz Magyarországon így is. És ez magában véve is elég nagy baj. De annál nagyobb csorba esik az alkotmányon. Határozott visszaesés lenne ez az abso-

lutismo felé. A Bach korszakban is rendeletekkel kormányozták Magyarországot. Különböző jobban illik a mi ázsiai állapotunkhoz. Hiába van a parlament, azért az történik, amit Bánffy-Tarnóczy akar. Legjobb lesz penzionálni az egész költséges apparátust és kinevezni — Tarnóczyt kormányzónek.

Lapszemle.

Budapest, 1895. márczius 21.

A **Magyar Állam** azt bizonyítja újól, hogy a nép nem akarja az egyházpolitikai törvényeket, evvel kapcsolatban megzafolja a kormánypárt szolgálatába szegődött lapok hazug híreit a néppárt megvesztegettetéséről Nyitrán.

A **Hazánk** a főrendiház tegnapi üléséről ír. Megdicséri a főrendeket, hogy már eddigi magatartásukkal is sikerült annyit kivívniok, miszerint a kormány kénytelen volt a két utolsó egyházpolitikai javaslatot megmásítani, de legfőbb az agrár eszméknek diadalra juttatása, mely egyikét fogja képezni legnagyobb győzelmeiknek, melyért hálás lesz az egész ország.

A **Nemzeti Ujság** Kaas Ivor br. kitünő tollából közöl egy kitünő vezércikket, elítélve a hallatlan visszaélések mellett lefolyt nyitrai választást. A cikk utolsó szavai: »Dőreség erkölcsről beszélni; s politikáról, erkölcsről Nyitrán! — Becsületesnek lenni minden tót paraszt tud. politikához ért Bánffy és Perczel, Latkóczy és Szulyovszky, de mindenekfölött Tarnóczy Gusztáv, a liberális nagymester. — Egy ötletem támad: ha Bánffy megbukik, csak Tarnóczy lehet miniszterelnök.

A **Nemzet** a főrendiházban tegnap tárgyalás alá került két utolsó egyházpolitikai reform sorsáról cikkeznek, melyet meg fognak ugyan változtatni részben; de azért mégis diadalra jut a liberalizmus. Így tehát nincs aggodalomra ok a liberálisok körében.

A **Budapesti Hirlap** a nyitrai választásról cikkeznek »Választási paródia« czímmel s kimutatja, hogy mily hallatlan visszaélések folytak le tegnap a szavazásnál, a többek között azt mondja: Így Kaligula lovát is meg lehetne választani Magyarországon kormánypárti képviselőnek, mint ahogy Latkóczyt megválasztották.

A **Pesti Napló** a legügyetlenebb érvekkel és ostoba kifogásokkal igyekszik megpróbálni, hogy a főrendiház tegnapi ülésén szónokolt anti liberális mágnások beszédét megzafolja. Azonban, ki e czáfolatokat elolvassa, éppen arról győződik meg, hogy a mágnásoknak van igaza.

A **Magyarország** a nyitrai választással foglalkozik. Egyaránt rosznak tartja mind a nép, — mind a kormány-pártot, azért egyiket sem támogatja, sőt mindkettőt fekélynek (?) tartja a nemzet testén.

A **Pesti Hirlap** azokat az ellenzéki képviselőket támadja meg, kik a nyitrai választásra bizalmi férfiak gyanánt elmentek, mert evvel szerinte mintegy a néppárt iránti rokonszenvüket mutatták ki.

Az **Egyetértés** a néppárti mágnások ellen cikkeznek s azt mondja róluk, hogy a nép érdekei nem szorultak Magyarországon az ő oltalmukra s az isten mentse is meg a magyar népet attól, hogy protektorai reakzionárius mágnások legyenek, kik a főrendiházból az örökség és vagyon jogán akarnak sikra szállani nem a népért, hanem a maguk reakzionárius eszméiért!

A **Magyar Hirlap** a tegnapi főrendiházi ülés alkalmából a néppárttól cikkeznek. Hogy mi mindent fog rá és miket állít róla, azt ez alkalommal fölszemesnek tartjuk megemlíteni.

A **Pester Lloyd** rendkívül semita-izű cikkében a főrendiház néppárti érzelmű mágnásait korholja. Mellesleg még a pápát is jónak látja meginteni, a miért újabb időkben »gyanus« dolgokra is áldását adja.

A **Neues Pester Journal** a néppártot fanatizmussal vádolja, továbbá, hogy szocialista, magyar ellenes, rebellis, viszályokat szító, cosmopolita stb. — A humoros cikk czáfolatába nem bocsátkozunk.

Országgyűlés.

Főrendiház ülése.

Márczius 21.

A méltóságos főrendek a reggel Nyitráról érkezett táviratok híreit cserélgették ki egymás között az ülés kezdetén. Mindenki tudott valami újat, valami rémeset.

Bánffy, mint egy vad stiklit keresztülvitt pandurkáplár diadalmasan pödörgette a bajuszát. Wlassich szokása szerint hajfürtjeivel babrált és valószínűleg elmondandó beszédét mondta fel magában. Perczel pedig rendes szokása szerint nagyon zsenirozva ült a helyén.

Már a gyűlés elején mindenki tudta, hogy a feckendő-elnök hallatlan erőszakoskodásai interpellációt fognak még ma maguk után vonni.

Az interpelláció csakugyan meg is történt, melyre Perczel miután kétszer is megkísérelte a felállást; de az elnöktől az interpelláció felolvasása végett leintetett — végre már megszokott kifogásaival válaszolt.

A csanádi püspök egy hosszabb és új, Wlassich miniszter pedig egy rövidebb, de már nem új beszéddel gyönyörködtették a méltóságos főrendeket.

*

Ülés kezdete 11 óra 15 perc.

Elnök: Szláv József koronaőr.

Jegyzők: Gyulay Pál, Rudnyánszky József, Gaál József.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Wlassich Gyula, Dániel Ernő, Lukács László, Perczel Dezső, Josipovich Imre, Festetich Andor, Erdélyi Sándor, Fejérváry Géza br.

A főpapi karból jelen vannak a tegnapiak.

Elnök az ülést megnyitván, hitelesítettik a múlt ülés jegyzőkönyve.

Az elnöki előterjesztések után

Felolvassák az igazoló bizottság jelentését Festetich Kálmán gróf vagyoni képesítése tárgyában.

Napirend előtt személyes kérdésben szót kér.

Gróf **Eszterházy Miklós Mór**icz, aki Wlassich miniszternek tegnapi nyilatkozatát, hogy a csáktornyai szeretett választóihoz intézett horvát nyelvű proklamációjáról nem volt tudomása, elfogadja és a szerint igazítja helyre szavait; de nyilatkozatát az alkotmányos szokás ellen elkövetett hibának módját föntartja azokkal szemben, akik a miniszter nevében ilyen dolgot csináltak; föntartják nyilatkozatát a liberálisnak megszokott harcmodorára nézve.

Elnök jelenti, hogy Eszterházy Miklós M. gr. sürgős interpellációt jelentett be a nyitrai választás ügyében.

Gróf **Eszterházy Miklós M.** a tegnap Nyitrán történt botrányok után a törvényhozás eme házában is helyén lévőknek tartja fölszólalni. — Ezek a törvényellenességek, nem csupán kijátszásai a választói jog szabad gyakorlatának, hanem megközelítik ezen legmagasztosabb alkotmányos polgári jog ellen elkövetett legvakmerőbb merényletet. Annál veszélyesebb az, mert oly vidéken történik, ahol idegen aiki nemzetiség lakik. Ha ezek az ott végbement erőszakosságot látják, furcsa fogalmuk lesz ami alkotmányosságunkról. Ez ügyben interpellációt intéz a nmélt. belügyminiszter urhoz.

Perczel Dezső belügyminiszter: A tölemár nem szokatlan kifoással kezdi válaszát, hogy az idő rövidsége miatt mindez ideig egyéb hi-

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Gyula a tárczairó.

(A »Tiszántul« eredeti tárczája.)

Gyula barátomnak fura egy gondolata támadt. Minden áron ír akart lenni, még pedig tárczairó. Legkomolyabb óhajtása volt, hogy valamelyik fővárosi lap hasábjain egyszer legalább az ő neve is ott diszelegjen a tárczarovat alatt. E rögeszméjének megvalósítására szentelte összes szabad idejét. Csak úgy dülték belőle a tárczák s ha ez ideig még egy sem vált be közülök, nem az ő jóakarátán mult, hanem a bíráló szigorú kritikáján. Nem is vesztette el azért kedvét egy cseppet sem, sőt mivel az udvarias szerkesztő minden visszautasított tárczájánál lankadatlan igyekezetre buzdította, ezentul még bőségesebben ontotta a tárczáit.

Aki nem ismerte Gyulát közelebbről valószínűleg egy képzelődő fűzfapoétának tartotta volna. Épen ellenkezőleg. Az én Gyula barátom igen józan gondolkodású doktor volt addig míg szerelmes nem lett. Esze ágában sem volt, hogy ő még valamikor tárczairó — aspiráns lesz.

Hanem a szerelem sokat változtatott Gyula életfilozófiáján. Mióta a bogárszemű Elvira elrabolta a szeme világát, úgy járt, kelt, mint

egy álmokóros s a higgadt doktor olyan ábrándos lett, mint akinek holdsugár a levegője. Olyan lett, mint egy pudli, akit kénye-kedve szerint vezetett a szerelem rózsavirágos póránán Elvira. S annak a leánynak furcsa ideái voltak.

Rajongott az irodalomért, művészetért s azt akarta, hogy az ő jövődöbéli férje is ír legyen. Mivel pedig a mai világban leghamarabb és legkönnyebben tárczairással lehet írni hírnévré szert tenni, kiadta a parancsot az ő szerelmes Gyulájának, hogy tárczákat írjon.

— Milyen szép volna Gyulus, ha neved ki lenne nyomtatva az ujságban. Mindjárt híre járna, hogy az én vőlegényem kiváló ír. Tudod, manapság az ujságból mindenki csak a tárczákat olvassa. Barátnőim majd megpukadnának az irigységtől — így csábitgatta Gyuluskáját.

— De édesem, nem tudok én ilyen ostobaságokat írni, soha sem próbáltam életemben, — mentegetődzött Gyula.

— Az nem kifogás, kísértsd meg —

— De nem fog sikerülni s csak nem akarod, hogy kitegyem magam a gúnynak.

Elvira durezza nagygyesztette föl ajkait s daczos fény sugárzott szemeiből.

— Hát már első kérésemet is megtagadod?

— De csak nem kívánod komolyan, hogy olyan mesterségbe fogjak, amihez nem értek? — engesztelé Gyula.

— Hát olyan nehéz az, hiszen az előbb azt mondtad, hogy ostobaság... — kötekedett tovább Elvira s kárörvendő mosolylyal nézte kelepezebe került Gyuluskáját.

— Ostobaság, igaz, azt mondtam, de ostobát nem tudok írni.

— Hát írjál okosat.

— Ahhoz meg nem értek, ahhoz költői ihlet kell — nyögte Gyula, akit már bosszantani kezdett menyasszonya nyakassága.

— És te ezt nem restelled bevallani okos ember létedre? Már pedig akár tudsz, akár nem, az én kedvemért megpróbálhatod — s már könnyek jelentek meg szemében.

— Ha szeretsz, teljesíted ez egy kívánságomat, úgy is csak a te javadat akarom — s méltatlankodva ott akarta hagyni vőlegényét.

— De Elvira, csak nem neheztelsz? — szólt Gyula s rimázkodva nézett utána.

— Az olyan szerelem nem sokat ér, mely áldozatra nem képes — s egy tragikához illő tartással ott hagyta kétségbeesett Gyuláját.

Gyula úgy ült ott, mint aki most ébredt fel álmából. Csak most vette észre mily játékosan ő ennek a leánynak a kezében. Sokáig tanakodott magában. Meglátszott rajta, hogy sokat küzd benne a szerelem a férfiúi önérettel.

— Idővel még azt fogja kívánni, hogy költő legyek s verseket szavaljak betegeimnek a lemondásról s az élet örömeinek mulandóságairól — mormolta maga elé.

rei nincsenek a nyitrai választásról, minthogy Latkóczy 600-on felül lévő szótöbbséggel győzött.

De annyit előre is kijelent, hogy ha a választás petícióval fog megtámadtatni, akkor bizonyára a törvénynek teljes szigorával fog eljárni az a bizottság, melyre mandatumok igazolása van bízva. Ha pedig a választásnál működött közegek, vagy az elnök ellen fgnak az ilyen vádak alaposnak bizonyulni, akkor ő fogja a törvény s-ait alkalmazni.

Eszterházy Miklós Móríc gróf a belügy-miniszter választát megnyugvással veszi tudomásul.

Zichy Nándor gr. szintén szólani akar a nyitrai választás ügyében, de az elnök ama kijelentésére, hogy a tudomásul vett választás után ahhoz senki sem szólhat — a szótól eláll.

Következik a napirend:

a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Czorda Bódog előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot. Alaptalannak mondja azt a vádat, mintha a vallásszabadság, általában az egyházi politikai reformok az országot megfosztanák keresztény jellegétől.

Az ellen is tiltakozik, hogy a liberális eszmék az országfelforgatók karjaiba hajtának a nemzetet; mert a szabadelvűség sohasem szövetkezett a rendbontókkal, mint azt az ultramontanizmus tette. (Nagy mozgás az ellenzéken.) Mint a hármass bizottság előadója ismételtelen elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Dessewffy Sándor csanádi püspök előrebocsátja azt, hogy ők nem akarnak senkit valásuk miatt üldözni vagy vallásában háborítani; de kötelessége a mellett küzdeni, hogy a mi drága kincsünk, melyet a külföld annyiszor megirigyelt, az ország keresztény jellege továbbra is föntartassék.

Nem akarja az országot kiszolgáltatni azon idegenből ideszakadt hitújítóknak, kiknek büszkeségét csak tudatlanságuk mulja felül.

Hosszasabban eszteli ama romboló veszélyeket, melyek a vallástalansággal járnak s melyek az ország fejlődését nemcsak megakadályozhatják, hanem magát az országot is romba dönthetik.

Ő nem félti az egyházat a radikális irányzattól, hanem félti a nemzetet, mely az eddigi alapokon szilárdan megállott egy ezredéven át.

Figyelmezteti a főrendeket arra a körülményre is, hogy nálunk a viszonyok egészen mások, mint más országokban. A német, a francia, az angol experiment állhat a szocializmussal, az anarchiával, mert ha nem sikerül a nemzet mégis csak német, francia, angol marad: de nálunk nem úgy van, mert a nemzet

testét nagyon is intranzigeny elemek alkotják. Kérdés vajjon egy ilyen experimentálást a nemzet nem-e életével fizetne meg? Mit használ akkor a nemzetnek, hogy a sirt, melybe temetkezett, népek veszik körül s milliók szemében gyászkyönül?

De nem is volna ez dicső halál, hanem disztelen szétmálás, elzülés (Igaz! Ugy van!) Nagy ellenmondást lát a Kormány politikájában, mert akkor, midőn a közigazgatás államosításával az állam egyrészt akarják megszilárdítani ugyanakkor az egyházi politikai törvényjavaslatokkal szétakarják lángolni a nemzet testét.

Kérdi a kormányt, hogy mi célja van a vallásszabadságról szóló törvényjavaslatokkal?

Az elismert s törvényesen bevett felekezett most is teljes vallásszabadságot élveznek; s ha a vallásszabadságot még jobban ki akarjuk terjeszteni, az nem történhetik más célból, minthogy a keblünkön melengessük és hozzánk idegenből szakadt mētelyt.

A vallások gombamódra elszaporodnának is ennek veszedelmét első sorban is maga az állam érezné meg, melynek egyedüli alapja: a tiszta erkölcs.

De eltekintve ettől, utal ama visszáságra, mely egy pld. 600—700 lakóból álló községben előállana; ha annak lakói 8—11 szektához tartoznának.

Kéri a főrendeket, vegyék fontolóra jól azon nagyfontosságú következményeket, melyeket e törvényjavaslat vonna maga után, ha életbe léptetnének. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Eljenzés.)

Epizódok a nyitrai választási „művelet”-ből.

A nyitrai választásnál végzett »művelet«-ről lapunk más helyén számolunk be.

Itt — budapesti, nem néppárti lapok nyomán — csak az egyes nevetségességig ostoba fogásokat, jellemző apróságokat, s érdekes epizódokat akarjuk bemutatni.

*

Az éjjel a Korona-szálló folyosóin százával ácsorgolt a polgárság, hogy Tarnóczy választási elnöktől, ki itt lakik, közlekedési igazolványt kapjon a választás napjára. Tarnóczy a legtöbbet visszautasította.

Egy ur más utcában lakó inasa számára kért igazolványt, hogy bejöhessen eszímáját subiczkolni és Tarnóczy kedélyes hangon azzal utasította el:

— Subiczkolja ki inasod a eszímádat hajnalban, mikor még nem lesz kordon.

*

— Olyanformán — felelé s kétségbeesett arczal beszélte el, jegyesének zsarnokságát. Szegény Gyula barátom, már a boldogságát látta szíjjel dulva s könyörgött, adjak neki valami jó tanácsot.

Én jóizüt kaczagtam s alig birtam elállítani nevető göresömet.

— Hát te kinevetsz?

— Nem épen, hanem Elvirának a szélsélyét s téged is, hogy még nem tudat betegségéből kigyógyítani.

— De hát hogyan? Egész mostanig mindig azon törtem a fejem s nem találtam a módját. —

— Bizd csak reám. Majd elvégzem én. Elvirának megmondhatod, hogy a héten még megjelenik a tárczád.

Doktor barátom csak ámult-eámult e szavakra.

— Ne vágj hát olyan siralmas arczot. Egész nyugodt lehetsz, meg leszel velem élgedve. Biztosítalak, neked sem kell több tárczát irnod s Elvira sem fogja többé azt tőled kívánni. Azt nem mondhatom meg, mit fogok tenni, de bizonyos vagyok benne, hogy hálás leszel érte.

Erre már földerült a doktor arca s hálalkodva szorongatta jobbomat.

— Köszönöm — rebegé alig hallhatóan az örömtől — neked fogom köszönni a boldogságomat — s vigan dudorászva tova sietett.

Hogy az elnök eljárása milyen, arra jellemző példa Pázmándy Dénes esete. Pázmándy a ki a Zichy-párt egyik bizalmi férfia, mivel sánta, megkérte tegnap Tarnóczyt, engedje meg, hogy sétabottra támaszkodva mehessen az utcán. Tarnóczy megtagadta ezt a kívánságot és hosszú vita után csak abba egyezett bele, hogy Pázmándy esernyőre támaszkodva biczegessen.

*

Azt kérdezték Tarnóczytól:

— Miért nem adott elnök ur az ellenzék vezéreinek igazolványt?

— Mert semmi zzukség nincs vezérekre, minthogy a választó nem birka, a kit vezetni kell — felelte Tarnóczy.

Kérdés: »De hiszen akkor minden hadsereg birka csapat, mert annak is van vezére?»

Felelet: »A hadsereg fiatal lényekből áll, de a választók érett emberek, a kiknek nem kell vezetők.«

Kérdés: »Miért nem jelölte ki elnök ur ez ideig a pártok helyét?»

Felelet: Mert helyesebbnek tartom, hogy a pártok ne tudják, hová állnak, csak a választás reggelén és nem helyeslem azt a more patrio szokást, hogy napokkal előbb megmondják a pártoknak, hová álljanak.«

Kérdés: »Hogyan fogja végeztetni a választók megmozdítását?»

Felelet: »Valószínűleg sehogy sem, legföllebb kocsijukat motoztatom meg. Nekem az volt a célom, hogy megjíjesszem az embereket, ezt elértem és így szigorú rendszabályaimat enyhíteni fogom.«

A kormánypárti választókat már az éjjel behozták a falvakból, de az eredmény lehangolta Latkóczy korteseit.

*

Tarnóczy ma azzal köszöntött jó reggelt, hogy két képviselőt le akart tartóztatni. Nyitra hidjának tulsó felén ugyanis az érkező Zichy-párti fehértollas választókat Tarnóczy négy megbízottja leszállította a kocsirol és a Zichy-párt kiküldött vezetőit elzárta a választóktól. Pázmándy Dénes a hidhoz sietett, hogy erről meggyőződjék s ott találta Tarnóczyt.

— Választó az a négy ur? — kérdezte tőle Pázmándy.

— Nem tartozom felvilágosítással! — felelte Tarnóczy.

— De én tiltakozom az ilyen eljárás ellen, — mondotta Pázmándy.

— Tüstént letartóztatom, ha engem fagatni mer! Csendörök ide! — kiáltotta Tarnóczy.

Okolicsányi László képviselő arra kérte Tarnóczyt, adjon neki igazolványt, hogy a táviróhivatalba mehessen. Tarnóczy megtagadta

De akárhogy törte a fejét, nem jutott semmi mentő eszközre, melylyel Elvira szeszélye is ki lenne elégitve s neki sem kellene nevetéssé tennie magát.

Utoljára is felülkerekedett benne a gyöngébbik természete s rászánta magát.

— Legalább be fogja látni, hogy nem szültem regényírónak — így okoskodott.

E naptól fogva a doktor barátom párosával küldte tárczáit egy fővárosi laphoz. De bosszantó következetességgel a szerkesztői üzenetekben állandóan azt a választ olvasta: »nem közölhető«. Már kezdett türelméből kifogyni. Arájának restelte bevallani rut fiaskóját, de írni sem volt tovább kedve.

Csak úgy fött a feje, mit fog Elvirának ma felelni, ki napról-napra kíváncsiabban kérdezősködött a tárczák sorsáról.

— Még nem került sorra — így nyugtatta eddig türelmetlen Elviráját.

Valójában pedig csakugy szédült belé, ha arra gondolt, mi lesz ennek a vége. Szegény doktor, otthon, utcán, kávéházban csak azon gondolkozott, mit írjon, hogy elfogadják s ezzel Elviráját kielégíthesse.

Ily gondolatok gyötörték Gyula barátomat, mikor egy este az utcán csaknem belém ütközött.

— Hova olyan sebbel-lobbal?

— Megyek a holdvilágra sütkérezni — s kétértelmű mosolyra nyíltak ajkai.

— Csak nem lettél kesergő szerelmes?

Egyenesen Elvirájához tartott, akinek diadallal újságolta, hogy meg fog jelenni a tárczája még e héten.

Restelte ugyan ezt a kis föllentést, de lelkiismeretfurdalása bőven kárpótolva lett abban a nagy örömben, melylyel e hirt Elvirája fogadta..

Ettől fogva Gyula barátom izgatottsága napról-napra nőtt. Reggeltől-estig zaklatott, hogy hát mi lesz?

Végre egy nap kezébe nyomtam egy fővárosi lapot.

— Nesze olvasd, itt az orvosság —

Lázás mohósággal olvasta a tárczát, mely alatt saját neve diszelgett.

A végén már nem bírta tovább visszatarítani a kaczagást.

— No te ugyan szépen kifiguráztál bennünket. Oh én bolond... Barátom, holtomig le vagyok neked kötelezve. Ez a recept biztosan hatni fog —

S aztán futott vele egyenesen arájához.

Elvira mire végire ért, szégyenpir borította arczát.

— Igazad van — felelé doktorjának — boldogság, esztelenség volt tőled ilyesmit kívánni —

— Haragszol? — kérdé Gyula.

Egy boldog mosoly s egy csók volt a felelet.

Scipio.

a kívánság teljesítését s mikor Okolicsányi ez ellen tiltakozott, őt is letartóztatással fenyegette.

Semleges emberek becslése szerint a községből másfélezer Zichy-párti és háromszáz Latkóczy-párti választó jött. Nyitrai Latkóczy-nak négyszeres többsége van. A zsidók hosszú menetben testületileg vonultak a megyeházához. Az eső szakad, a mi megnehezíti az ellenzék helyzetét, melynek vezetői igazolvány hiányában nem értesíthetik a város szélén táborozó pártot.

Az utcákon, a kordonoknál sok tragikomikus jelenet történik. Látni siránkozó öreg asszonyokat, a kik nem juthatnak át a kordonon és átszökő suszterinasokat, a kiket a katonák nagy hallóval visznek vissza.

A kormánypart azzal a fogással élt, hogy még három Zichy János grófot kandidált az ellenzéki választók megtevesztésére. Az ellenzék elkészült erre a fogásra s készen tartotta az összes Zichy grófok lemondó levelét és azonnal benyújtotta a három Zichy János lemondását a jelöltségről. Tarnóczy egy lemondást elfogadott, kettőt nem, ennél fogva most három Zichyre történik szavazás.

A kordonokat a legtöbb utcáról, vagy felső rendeletről, vagy mert a helyzet tarthatatlanná lett, 11 órakor bevonták. Csak a választási helyiséghez vezető utcákat zárták el. Addigra már számos elfogás történt.

Deák János, a Fonciére helybeli főügynöke, volt függetlenségi képviselőjelölt, igazolványt kért Tarnóczytól, a ki elutasította. Erre Deák kifakadt:

— Nem tűröm, hogy szabad mozgásban akadályozzon!

Tarnóczy tüstént szuronyok közé vettette és az ügyészséghez kísértette, a hol most fogva van. Deák János nem néppárti és tartózkodni kívánt a szavazástól. A lécei község káplánját is szuronyok közt vitték az ügyészséghez, továbbá három darázi és egy polgári választót.

A három Zichy, kiket a Latkóczy-párt föl-leptetett, ezek: Id, Zichy Nep. János gróf, id. Zichy János gróf, az igazi jelölt atyja és ifj. Zichy Nep. János gróf. Készen tartott lemondásuk közjegyzőileg volt hitelesítve, Tarnóczy mégis szavaztat rájuk. Kimegy a Zichy-párt táborába és kikiáltja:

— Nincs itt senki, a ki Zichy Nepomuk János grófra akar szavazni?

Eddig nagyon kevés balek akadt, mert a papok nagyon vigyáznak, de már több szavazatot visszautasítottak. Most kezd szavazni a nyitra-városi Zichy-párt.

Noha szakad az eső, a tüzoltóság tüntetőleg bejárta a várost, hogy hátha szükség volna rá. Minden nyugodt és csöndes. A néppárt másfélezer választója törelmesen áll a záporban, a város szélén.

A Zichy-párt vezérei másfélezernek mondják választóik számát, a kormánypartiak csak 1100-ra becsülik őket. Általános visszatetszést keltett, hogy 1200 darab kenyeret, melyet az elzárt ellenzéki táborba küldtek, lefoglalták. A néppárti választók reggel óta egy falat kenyeret sem ettek.

Zichynek felénél több választóját visszautasítják. Tarnóczy, az első bizottság elnöke, minden öt szavazatból visszavet háromat. Szulyovszky, a második bizottság elnöke, az ellenzéki szavazatok felét utasítja vissza. Visszautasított két kanonokot is, Simkót és Durdikot.

A választási elnökök néha eltűrnek, hogy az újságírók benn tartózkodjanak és tanui legyenek e czifra választásnak. Ha a választó nem így mondja: »ifjú gróf Zichy Jánosra szavazok«, elűtik a szavazástól. Ha jól megjegyezte magának a nevet és kifogástalanul szavaz, akkor az elnök külön megkérdezi: »Nem ifj. gróf Zichy Nepomuk Jánosra, vagy gróf Zichy Jánosra akar szavazni?«

Előfordult a következő eset:
— Mi a foglalkozása? — kérdi Szulyovszky elnök.

— Karkáplán, — felel egy ifjú pap.
— Szavazatát nem fogadom el, mert itt káplán van beírva, — mond az elnök visszautasítja a szavazatot.

Visszavetettek egy választót, mert foglalkozásul bőrgyártót mondott bőrgyáros helyett, egy másikat azért, mert divatkereskedőnek mondotta magát, holott norinbergi kereskedőnek van beírva.

Hét órakor az ellenzék bizalmi férfiai óvást emelvén az elnökök eljárása ellen, eltávoztak a választási heiyiségből és Zichinek azt ajánlották, hogy lépjen vissza. A pártvezetők többsége ezt ellenzi, mindazonáltal Zichy visszalépését várják. Ezzel a választás sorsa végleg eldőlt. A kormánypartiak nem igen lelkesednek e győzelemért, de azzal védik az eljárást, hogy a pap-ság szertelen izgatása folytán nekik is félre kellett tenni minden tekintetet és minden eszközt felhasználni. Az elnök az eltávozott bizalmi férfiakat helyettesítette.

A Nyitrai választásnál lefolyt hallatlan visszaéléseket még maga a kormány hivatalos lapja; a »Nemzet« is be ismeri a hallgatag módon, ez alkalommal nem használja a más választások alkalmából irt nagy hangú frázisait, hanem csak egész egyszerűen minden kommentár nélkül közli a választás eredményét. S így maga a kormány sem meri védelmezni a tegnapi párját ritkító képviselő választást.

NAPTÁR.

— Március 22. —

Péntek, Róm. kath. Jézus 5 seb. em. Prot. Oktavián. Gör. kel. márcz. 10. Kodrát és t. Izrael Adar 26.
Nap kel 5 óra 46 p., nyug. 5 óra 58 perc. Hold kelte 4 óra 30 p. nyug. 1 óra 49 p.

Márcz. 23. Sebes-Körös társulat közgyűlése.
" 23. A katonazenekar Symphoniai hangversenye a »Fekete Sas«-ban este 8 órakor.
" 24. A rabsegélyző-egylet közgyűlése.
" 24. Szilgigeti emlékünnepe.
" 24. Nagyváradi szőlőbirtokosok közgyűlése.
" 24. A ker. betegsegélyző pénztár évi közgyűlése.
" 29. 30. Fősorozás Nagyváradon.
" 31. Biharmegyei és nagyváradi népnevelési egylet közgyűlése.

Ápril 2. Folytatólagos sorozás Nagyváradon.
" 5. Katonai lövésár Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-Éle bazárban Fő-utca,
Sonnenfeld Adolf papirkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatnak.

Egy érdekes család letartóztatása.

Mandel Ferencz rendőrbiztos tegnap este rendkívül érdekes és ügyes fogást csinált.

Szardán délután jelentették neki, hogy Edelman Márkusnéhoz, akinek férje tudvalevőleg vizsgálati fogságban van, egy fogházor állított be egy levéllel, melyben zsidó betűkkel az volt írva, hogy adjon a kézbesítő fogházor kezeihez azonnal ötszáz forintot, mert a pénz a vizsgálóbírónak van szánva és őt azonnal szabadlábra helyezik.

Edelmáné előtt gyanusnak tünt fel az ember, de azért nem utasította el egész ridegen, hanem biztatta másnapra azzal az indokkal, hogy most nincs az üzletben annyi pénz.

A fogházor még gyanusabbá tette magát, mikor fáradtságáért öt forint tiszteletdíjat kért és erősen hangsúlyozta, hogy a dolgot tartásuk nagy titokban, mert különben ő az állását veszti.

A szegény asszony nagyon nyugtalankodni kezdett és sógora utján értesítette az esetről Mandel rendőrbiztos, aki tegnap este lesbe állott az üzlet közelében, és várta a fogházort, aki szerdán azzal vált el Edelmánéktól, hogy másnap este a pénzért visszatér.

Hat óra körül csakugyan megérkezett a fogházorök köpenyéhez hasonló gunyában egy család, akit Mandel rendőrbiztos azonnal nyakon csipett és a rendőrséghez kísért.

Először tagadott, de a szokásos motozás után, bevallott mindent. Találtak nála 300 frtot és még egy előbbihez hasonló levelet, melylyel egy másik kiszemelt szerencsétlen család szomorú helyzetével akart visszaélni.

Elmondta aztán, hogy a lapokból értesült az Edelmán esetéről és így akart pénzhez jutni; Izsák Májernak hívják, zoványi illetőségű lókupecz(?). A köpenyt még Belényesben vásárolta és azért, hogy tervét keresztülvigye.

Izsák Majer lókupeczet Mandel rendőrbiztos lezáratta és ma fogja bejelenteni az esetet a kapitányi hivatalnak, hol bizonyára még érdekesebb adatokkal is fog szolgálni a lókupecz-fogházor ur a Mandel kitűnő fogásáról megirt referádához.

* **Egy modern nő halála.** A napokban halt meg Lipesében Peters Lujza, a nőemancipációs mozgalmak egyik legbuzgóbb harczosa. Peters Lujza 1819-ben született Meissenben. 1848-ban az akkori szabadság mozgalmak erősen hatottak fogékony lelkére. Később egy német nőtől mindenestre meglepő szabad irányu czikkeket bocsátott közre. Férje részt is vett a száz szabadság mozgalomban, a miért sok évi fegyházzal büntették. A nőemancipáció érdekében Peters Lujza csak a hatvanas évek elején lépett föl. Lipeséken kört alapított, melynek czélja az volt, hogy a nő gazdasági felszabadítása érdekében minden lehetőt elkövessen. Később ezt a mozgalmat kiterjesztették egész Németországra Peters Lujza regényeket is irt, melyeket a német nők nagy tetszéssel fogadtak.

* A püspökii róm. kath. hívek öröme.

A kihar püspökii róm. kath. hitközség egyház tanácsa — írja levelezőnk — az elmúlt év őszén azon alázatos kérelmével jelent meg bicornok püspök ő Eminenciájára előtt, hogy a részben már avult és toronynélküli, részben pedig a hitközség tagjainak számát tekintve nagyon is kicsiny kápolnaszerű imaház helyett egy templommal ajándékozná meg őket. A főpásztor szokott magasságával fogadta a küldöttséget és kijelenti, hogy miután maga is meggyőződött a templom kicsiségéről, annak felépítését a legközelebbi időre kilátásba helyezi. Pár nap mulva személyesen rándult ki öcsésével Schlauch Nándor jószágigazgatóval Püspökibe a templom helyének kijelölése végett. Most, hogy jobbra fordult az idő, hangyaszorgalommal hordják az építéshez szükséges anyagot, hogy május közepén az építéshez hozzáfogjanak. A templom román stílusban lesz építve, de az egyes részletek stíluszerű kiviteléről még most tanácskoznak a szakértők. Két év alatt felépül az egész a mikor is ő Eminenciájára aranymiséje alkalmából maga fogja felszentelni a templomot. A templom-építés költségei hir szerint az anyagon kívül 24 ezer frtra ruagnak.

* Külön kiadás a Tarnóczy műveletéről.

A nyitrai választásnál elkövetett erőszakoskodásokról és kicsikart kormánypart győzelemről (?) tegnap külön kiadásban értesítettük nagyváradi előfizetőinket. Konstatálhatjuk e helyen is, hogy ugy a külön kiadásunkban, mint a délután érkezett központi lapokban megjelent választási visszaélések még a helybeli szabadelvűek táborában is nagy mebotránkozást keltettek és általános a vélemény, hogy Latkóczy

nem fogja elfogadni az ilyen uton szerzett és felajánlandó mandátumot. Másrészt az is beszéd tárgyát képezte, sőt fogadások is történtek, hogy ezt az alkotmányellenes választást, helyesebben Tarnóczy-műveletet a képviselőház okvetlen meg fogja semmisíteni. Lapunk vidéki előfizetői a nagy érdeklődést keltett külön kiadást mai számunkhoz mellékelve kapják.

* **Albrecht főherceg emléktárgyai.** Frigyes főherceg, az elhunyt tábornagy általános örököse elrendelte, hogy mindazok, akik Albrecht főherceg udvarához tartoztak, egy-egy értéktárgyat kapjanak emlékül a hagyatékából. — Az Albrecht főhercegről nevezett ezredek parancsnokai egy-egy ezredesi egyenruhát, Fülöp württembergi herceg és gróf, Piret lovassági tábornok pedig egy-egy kardot kaptak emlékül, amelyeket a főherceg viselt. A marsallbotok iránt még nem történt intézkedés.

* **Sikkasztó postatiszt.** Nagy sikkasztás nyomára jöttek a győri postahivatalban. Klopfer Miksa postai segédtsízt egy 17.000 és egy 5.500 forinttal terhelt pénzes levél el-sikkasztása után megszökött. Kedden estig hivatalában volt de azóta nem látták. Kapi postafőnököknek e távollát gyanusnak látszott és rögtön megindította a vizsgálót, a mely hamar kiderítette, hogy a két pénzeslevél nem volt bejegyezve az átadó könyvbe. A főnök azonnal jelentést tett a rendőrségnél, de a megindult nyomozás eddig mi eredményre sem vezetett. Valószínű, hogy a elsikkasztott összeg több, mint huszonkétezer forint. A sikkasztó szülői Budapesten laknak. Klopfer maga, aki azelőtt rajztanár volt, két év óta van Győrött, a hol általában derék embernek ismerték. A győri rendőrkapitányság körözvényt bocsátott ki.

* **Rendőrbiztost keresnek.** Erre mutat legalább Mező-Kövesd városának átirata, melyet a biharmegyei alispáni hivatalhoz intézett közhírré tétel végett. Az átirathoz egy hirdetés van csatolva, melyből kitűnik, hogy a nemes város egy rendőrbiztost keres 450 frt évi fizetésre és ruhaátalányra. Nagyon jó helyre küldte a pályázati hirdetményt, mert nálunk ha más nem, de pályázó mindenkor akad elég. Különben a pályázati kérvényeket Mező-Kövesd előjáróságához folyó évi április hó 15-ig kell benyújtani.

* **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kotradov Mihály eperjesi gör. kath. székesegyházi kanonok, hollóthói címzetes prépostnak, ki az eperjesi iparos tanoncziskola gör. kath. növendékei javára 1000 korona tőkével alapítványt tett; továbbá Práger Ferencz testvéreknek, kik a tatai és tóvárosi izr. kerületi hitközség által fentartott felekezeti népiskola tanulói »Práger Mór és neje szül. Arnstein Mária-féle alapítvány« címén 1000 korona tőkével alapítványt tettek, úszinte elismerését és köszönetét fejezte ki.

* **A katona-zenekar „Symphoniai hangversenye.”** Nagyváradi házi ezredének nagy kedveltségű és kitűnő hírnévnek örvendő zenekara érdekes hangversenyt rendez szombaton este 8 órakor a Fekete Sas nagytermében, melynek tiszta jövedelme a karmesterek nyugdíj-alapja javára van szánva. A jótékony cél, ugy hiszszük, már magában is elég vonzerőt fog gyakorolni Nagyváradi zenekedvelő közönségére nézve, nem is említve azt a ritka műelvezetet, melyet maga a hangverseny programja ígér, s melyet a következőkben adunk: Goldmark »Kikeletkor.« Beethoven »Pásztor symphonia.« Wagner »Mester dalnoka« (hegedű solo.) Lipt: »Rákóczy induló.« Jegyek előre válthatók Ungár Jenő könyvkereskedésében. Helyárak I-ső hely 1 frt; II-ik hely 60 kr. Allóhely 45 kr, a karzat 30 kr.

* **Felrobbant hajó.** A Kölnből nem messze fekvő Kecken rajnaparti városban egy hajó elpusztult. A katasztrófa részleteiről a következőket jelenti egy kölni távirat: A robbanásnak,

amely délután 5—6 óra közt történt, hatása borzasztó volt. Az egyik hajó darabokban repült szét, egy másik meggyuladt. A közeli falvakban az óriási légnymás házakat döntött össze, sőt messze eső városokban is temérdek ablak betört. Cleveben, amely a robbanás helyétől 8 kilométerre fekszik, akkora volt a robbanás hatása, hogy az ajtók és ablakok felpattantak. A lakosok felszaladtak a várhegyre, ahonnan lángot és füstöt láttak Schenkenschanze fölött. Dünslakenben a robbanás után másodpercenként ismétlődő lökésekkel érezték, amelyek megrongáltak ajtókat, ablakokat. A katasztrófa színhelyén megölt emberek számát illetőleg még nem tudni teljesen bizonyosat. A legújabb jelentés szerint husz-hatszöt emberélet esett áldozatul. Amsterdamból érkezett távirat szerint a robbanás áldozatai közt öt német munkás van. Hat holttestet nem találnak sehol.

* **A megyei közgyűlés a második napja.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 3 órakor folytatta rendes évnegyedes közgyűlését igen csekély érdeklődés mellett. A közgyűlésen ugyanis csak a tisztviselők s egy pár bizottsági tag jelent meg, akik a tárgysorozaton levő kisebb természetű ügyeket csekély kivétellel jóváhagyták. Az ülés feltizenegy órakor ért véget.

* **Egy népszerű jegyző halála.** Polgár Pál, Békés városának évtizedeken át nagy népszerűségnek örvendő nyugalmazott jegyzője — mint tudósítónk írja — március 19-én szív-szélhűdés következtében meghalt. Az öreg ur életköl több érdekes epizód forog közszájon, a többek között az is megtörtént vele, hogy midőn a hivatalvizsgálatra nála megjelent kiküldött bekapogtatott hozzá a nála szokásos »üljön le fiam« megszólítással fogadta. A kiküldött erre tudtára adta, hogy ő hivatalt jött vizsgálni, az öreg urat ez se hozta ki rendes szokásából és rá duplázott e képen: »Bánom is én kedves fiam, de azért csak várjon egy kicsit, mert sürgős dolgom van.«

* **Lavinaomlás.** Rottenegg mellett nagy lavina omlás volt, a mely egy házat három lakóval maga alá temetett. A mentési munkálatokat azonnal megkezdték, de eddig nem tudták a nagymennyiségű havat eltakarítani.

* **Iskolai szünet gyászünnep miatt.** A nagyváradi kereskedelmi tanintézet ifjúsága — mint értesülünk — szombaton, március 23-án a díszteremben Kossuth-gyászünnepélyt rendez, melyre meghívókat bocsátott ki. Az ünnepély miatt e napon az előadás szünetelni fog.

* **Csaló, barátruhában.** Bács megye területén, mint Kishegyesről írják, néhány hét óta egy barátruhába öltözött csaló többrendbeli szédelgést követett el. Majd egy szegény zárda számára, majd egy leégett templom felépítésére gyűjtött nagyobb összegeket. Az ókéri plébános azonban rájött a turpiságra s feljelentte az albarátot, akit a csendőrség letartóztatott és átadott az ujvidéki törvényszéknek.

* **Uj tűzoltó-egylet.** Ugy látszik, mindennütt tért hódít a tűzoltó-egylet eszméje. Vámos-Láz községében, — mint onnan írják — a lakosok tűzoltó-egyletet alakítottak. Főparancsnoknak nagy lelkesedés mellett Bezsán Gábort s alparancsnoknak Roth Mor földbirtokost választották meg. Az alapszabályokat is betérjesztették már jóváhagyás végett az alispáni hivatalhoz.

* **Kilötte a szemét.** Szilágyi Lajos, a kecskeméti határban levő jakabszállási pusztá mezőre, a minap, elvégezve hivatalos körutját, betért Czirák Ferencz jakabi birtokára. Az udvaron Vajas János béresgazda 23 éves fiatal felesége üldögélt, a kivel Szilágyi beszédbe ereszkedett. Beszéd közben elővette pisztolyát, a mely hirtelen varatlanul elsült. A golyó a nő szemüregébe furódott, mire a sértett szem azonnal kifolyt. Szilágyi ugy adja elő a dolgot, hogy ő a béresnének mutogatta a pisztolyt és

magyarázta, hogyan kell vele bánni, az véletlenül elsült. Az orvosok az asszony szemgöd-réből még nem tudták eltávolítani a golyót, a mely az asszony jobb szemét visszahozhatatlanul elpusztította. Az ügyet áttették a törvényszékhez, a hol ki fog derelni, vajjon megfelelő-e a valóságnak a mezőőr előadása.

† **Sebő Arpád.** Egy reményteljes ifju életet oltott ki tegnap a kegyetlen halál; mély gyászba borítva köztiszteltnek és szeretetnek örvendő szüleit és testvéreit, valamint nagyszámu rokonságát és barátait. Sebő Arpád a »Nagyvárad Takarékpénztár« egyik szorgalmas és tehetséges gyakornoka, tegnap délelőtt 11 órakor elhunyt. Halála nem jött váratlanul, hosszú kinos betegség szegezte már hónapok óta ágyba a szerencsétlen ifjut s így a halál mintegy megváltás volt számára nézve. A tüdő-sorvadás, melynek áldozatául esett, annyira elgyengítette és annyi fájdalmat szerzett neki már régóta, hogy önmaga is epedve várta a megváltás óráját. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Sebő Pál és neje Mezey Róza, maguk és gyermekeik: Anna és Mihály, valamint az összes rokonok nevében fájdalomdult szívvel jelentik a legjobb fiu, testvér és rokognak: Sebő Arpádnak, a nagyváradi takarékpénztár gyakornokának, folyó évi március hó 21-én, élte 21-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, az Urban történt csendes elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 23-án délelőtt fél 10 órakor, a barátok-utczai 804. sz. háznál beszenteltetvén, az olasz-i plébánia-templomban tartandó engesztelő szentmise-áldozat bemutatása után fognak a nagyváradi-ujvárosi zöldkerti r. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1895, március 21. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Egy régi szokás.** Az európai jogok történetében csaknem mindenütt, de főképen a germánoknál volt szokásban, hogy a határigazításnál, ahol állandó jelet nem állíthattak föl, lefoglák a deputációval hozott gyermekököket, ráfektettek a friss határdombra és jól megvesszőzték. A hitelesítésnek ez a neme a legrégebb időkből való s arra szolgált, hogy a gyerekek, amint gazda-emberekké növekedtek föl, a vesszőzéssel együtt egész életükben a helyre is jól emlékezzenek (mert ez is eszmetársítás) s így később egészen megbízható tanúságot tudtak tenni a birtokok régi határvonaláról. Ez a szokás a régi magyar jogéletben is megvolt, mindenesetre nemzetiebb alakban, amennyiben a vármegyei urak nem elégedtek meg sem vesszőzéssel, sem 10—14 éves gyermekökökkel, hanem legényeket vittek ki s azokat mogyorófpálczával hitelesítették meg. Amióta a telekkönyv bejött, ez a régi szokás is kiment a divatból. A hitelesítés ma már sokkal drágább és kevesebbet ér. De azért a parasztnép emlékezetében most is megvan ez a régi jogbiztosíték s ahol hatóság nem jár közbe, bizony sokfelé még ma is gyakorolják barátságos módon. Ilyenformát irnak Dunapatajról is, ahol József napján (márcz. 19.) több apa kivitte iskolás fiát a Dunára; ott a gyerekeknek megmutatták, hogy nézzétek, az idén a Duna jege még szent József napján is áll! Arra azután sorra megcsapták őket, hogy el ne feledjék ezt a nevezetes állapotot.

* **A sétahangverseny.** Vasárnap délután 5 órakor ismét érdekes hangverseny lesz, melynek műsorá következő: 1. Liszt: Rákóczy induló, szimfóniai átdolgozásban. 2. Thomas: Mignon opera nyitánya. 3. Ziehrer: Táncc nélkül nincs élet, keringő. 4. Rubinstein: Asra, dal. 5. Leoncavallo: Bajazzo operából nagy ábránd. 6. Millöcker: Lumpus és Pumpus a Próbacsók operából induló.

* **Borzalmas gonosztett.** Toplec temesmegyei községből vadállati büntetről értesítenek: Martinesku Moiszé és Mucsa Marián oláh paraszt-emberek közösen elhatározták, hogy Martinesku Lukát, akivel évek óta ellenségeskedésben éltek, elteszik láb alól. A kibékülés ürügye alatt kicsalták áldozatukat Mucsanak földcső házába s ott előbb megkínózták, majd vasvillával karjainál fogva az ajtóhoz

szegezték s végül fejszeapásokkal szétzúzták a szerencsétlen ember fejét. A hullára, hogy a vérnyomokat elrejtésük, zsákot huztak, aztán kiczéptették a Csernához s beledobták a vízbe. De a holttestet már harmadnapra megtalálták s a gyilkosok csakhamar a csendőrség kezébe kerültek.

* **Gyászjelentés.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Hary József, Sándor és József gyermekeivel; özv. Nedeczky Sámuelné és gyermekei; Sámuel, nejevel Katona Rózával és gyermekeivel; Mari, férjével Ady Jánossal és gyermekeikkel; Jakab, nejevel Czike Terézszel és gyermekeikkel, Ferencz, Mihály, István és Erzsike fájdalomtelt szívvel tudatják a felejtethetlen hű nő, jó édesanya, illetve gyermek, testvér, sógornő és nagynénék, most már néhai Hary Józsefné, szül. Nedeczky Zsuzsánnának f. hó 21-én, reggel 1/2 3 órakor, életének 30-ik, boldog házasságának 8-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 22-én d. u. 4 órakor fognak a mezőkeresztesi sarkertben az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tetetni. Mezőkeresztes, 1895. márcz. 21. Áldás és béke lengjen porai felett!

* **Vidéki hol vagy?** Egy pályafelvigyázó addig vigyázott a pályára, míg elfelejtkezett magára vigyázni. Márczius 18-án éjjel eltűnt és azóta nem látták. Különböztetve ezt a »vasuti«-t Vidéki Gusztávnak hívják és körözése tegnap megérkezett a városi és megyei hatóságokhoz is.

* **A tornaverseny érdekében.** A nagyváradai tornaverseny ügyében Kotunovits Sándor főgymnáziumi igazgató, mint a hivatalos köruton levő főigazgató megbízottja, értesítette tegnap Sal Ferencz kir. tanácsos polgármestert hogy a tornaverseny előkészítése s a rendező bizottság megalakítása végett dr. Beöthy László főispánt kérte fel. Egyszersmind felkéri a polgármestert, hogy ezen nagy jelentőségű intézmény létesítéséhez a szükséges anyagi hozzájárulás kieszközlésében Nagyvárad város törvényhatóságánál hasson közre.

* **Szent Norbert megtérése.** Mint már megirtuk, dr. Kuncz Adolf csornai prépost 4000 forintot ajánlott fel egy Szent Norbert megtérést ábrázoló képre. A színvázlati pályázatot az Országos Képzőművészeti Tanács úgy döntötte el, hogy a kép festésével Spányik Kornélt bizta meg, akit a képnek a jövő tavaszig való megfestésére köteleztek.

* **Vizvezeték a szőlőhegyre.** Dr. Kornstein Lajos, Knapp Ferencz és Hillinger Lipót az iránt folyamodtak a város tanácsához, hogy a vízvezeték kis-kut-utcai főcsövéből egy mellékcsővel vezetessen be a szőlőhegyre természetesen úgy, hogy a mellékcső lefektetésének költségeit 1204 frt 60 krt a város fizesse. Indokul azt hozzák fel, hogy az általuk fizetendő vízhasználati díjak nem csak a jelzett összes kamatait fedezik, hanem még állandó jövedelmet biztosítanak a városnak, de meg a vízvezeték kiterjesztése közegészségi és kulturális követelmény.

* **Halál a szószéken.** Djakováról írják, hogy az ottani izr. templomban f. hó 16-án az isteni tisztelet alkalmával, S o m m e r 77 éves rabbi a szószékről, alig 5 percznyi szónoklat után holtan bukott le. Az orvosok szívszélhűdést konstatáltak. A rabbi nagy tudományú férfi volt, birta csaknem az összes európai nyelveket. Ifjúsága viharos volt, 1848-ban Bécsben az osztrák ifjúság egyik vezetője volt. A márcziusi napok után sógorával együtt menekülnie kellett; sógora később Törökországban Serif basa lett. A rabbi érdekes iratokat hagyott hátra.

* **Alapítványi helyek.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur által a közös hadsereg katonai nevelő és képző-intézeteiben az 1895—96-iki tanév kez-

detén betöltendő magyar állami alapítványi helyekre, valamint a hadsereg katonai nevelő és képző-intézeteiben, ugyszintén a katona tiszti leányok soproni nevelő intézetében az 1895—96-iki tanév kezdetén betöltendő kinevezési (a közös hadügyi tárczából javadalmazott) egész és féldíjmentes, illetve alapítványi és fizetéses helyekre vonatkozólag kiadott »Általános pályázati hirdetmény«-kifüggesztetvén, alulírott hivatali helyiségében (Olaszi városháza hátsó földszinti helyiség) a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető. Nagyvárad, 1895. márczius 16. Darvassy Lajos, tanácsnok.

* **Vasut a jégen.** Az idei kemény tél oly vastag jégpánczelt varázsolt a Volga folyóra, hogy vasutat építettek reája. Mint Pétervárról írják, jan. 21-én Anissovka és Moek állomások között vasúti összeköttetést létesítettek. Ez a vasut a Volga jégén halad keresztül. A megnyitás napján egy mozdony járta be a pályát és minthogy a jég elég erősnek bizonyult, tíz teherkocsiból és egy mozdonyból álló vonatot bocsátottak el. Azóta sok vonat közlekedett már ezen a jégpályán, a mely az európai vasúthálózatot összeköti az urali hálózattal.

* **Minta-férj.** Szücs Terézia tegnap kisírt szemekkel jelent meg a nagyváradai rendőrségnél. Panasza nagyon szomorú: elhagyta a férje őt is, gyermekeit is a legnagyobb nyomorban. A kemény szívű ember még csak azt sem mondta meg, hova távozott és így a szerencsétlen anya arra kérte a hatóságot, hogy gyermekeinek kenyérkeresőjét: Kelemen Gézárt köröztesse meg országszerte.

* **Ellopott óriáskigyó.** Különös lopás történt Miskolcra. Koczka Antal állatseregletéből elloptak egy óriási kigyót. Mint a károsult a rendőrséghez intézett jelentésében írja, valószínűleg óriási kolbásznak nézték a kigyót, mert ha értékes dolgot akartak volna lopni, koromsötét éjjelen akár egy pár oroszánt is elvihettek volna.

* **Visszautasított bacillusok.** A belügyminiszter egy csomag bacillust küldött régebben a város közönségének a fertőtlenítő gép kipróbálása végett, a melynek megtörténtével, a megsemmisített bacillusok a gép öléjének megittélése végett fel is terjesztettek. Most a helyett, hogy az eredményt tudatná a várossal a miniszter, még egy csomag bacillust küldött, a mire minthogy egy csepp szükség sincs, visszaexpediálják.

* **APRO HIREK. Egy primási hivatalnok öngyilkossága.** Mint Esztergomból írják, Adolf Imre a hercegprimás hivatalnok, ismeretlen okból főbe lötte magát és rögtön meghalt. — **Pocsolyába fult gyermek.** Brinzein Pável román-szt.-mihályi paraszt 5 éves fiacskája az udvaron játszadozva, eddig ki nem derített módon beleesett az udvaron lévő pocsolyába és belefult a piszkos vízbe. A hatóság a vizsgálat megejtése végett kiküldte Petkó Zoltán szolgabíró, a gondtalan szülők ellen pedig megsejtették a bűnvádi feljelentést. — **Primiczia.** Szentimrey Gábor, egeri érseki aktuárius, mint levelezőnk írja, e hó 24-én tarrja első szentmiséjét Oroszon. — **Szegedre** tizenegy, Orosz-Lengyelországból kiülő német katolikus család érkezett, ötvenhárom gyermekkel. A szerencsétleneknek hihetetlen szármalms volt a külseje, a sok szenvedéstől. Bosznia-Bródba utaztak el, a hová a közös pénzügyminiszter telepíti őket.

A hegyi választmány ülése.

— márczius 21.

A nagyváradai hegyi választmány tegnap délután 4 órakor ülést tartott, melyen a 25-én tartandó nagygyűlés elé viendő ügyek is megállapítottak.

Jelenvoltak: Sipos Arpád elnök, Molnár Imre, Sal Ferencz, Tichy Gyula, Csobánczy Lajos, Füredy László, Farkas Imre, Kaczián Károly, Wallner Ödön, Wiener Jenő, Serdült Bálint, Kuttyák Agoston választmányi tagok, Bordé Ferencz jegyző és Márkus János hegybíró.

A tárgysorozat első pontja a hegybíró szokásos jelentése volt, mely egyhangulag tudomásul vétetett.

Ezután, az 1894. évi Mezőrendőri törvény értelmének megfelelőleg, hegyközségi alakulására nézve az eddigi szabályrendeletnek, különösen pedig a választási jogra vonatkozó paragrafusok és egyéb lényegtelen dolgok módosítása következett; mely a 24-iki hegyközségi alakuló gyűlés elé terjesztetik, — megjegyzendő, hogy a nagyváradai szőlőhegységnek 1874-től fogva fennálló utonómiaja, ugylátszik irányadóul szolgál, a megnevezett 94-iki évi mezőrendőri törvénynek a hegyközségé váló átalakítására nézve, amennyiben a váradai hegyi rendszabályzat, csekély módosítással, az újabb törvénynek, lényegében megfelel.

Az 1894. évi zárszámadás a számvizsgáló bizottság által beterjesztetett s egyhangulag elfogadva, a felmentvény megadása végett, s a gyűléshez beterjeszteni határozatott.

Az 1895. évi költségvetés szintén elfogadott s a közgyűlés egyik tárgyát fogja képezni.

Kisorsoltatott nyolcz választmányi tag kik helyébe a 24-iki gyűlésen újjak választatnak, ugyszintén a számvizsgáló bizottság is ekkor fog megválasztatni.

Végül Balassa István diószegi vinczellér képezői igazgató a törvény értelmének megfelflősen a vasárnapi hegyközséggé váló alakulási gyűlésre meghívni határozatott.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-48, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskó-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskó-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Irodalom és művészet.

— „Katholikus egyházi zeneközlöny.“ Az egyházi zene összes ágaira kiterjedő havi folyóirat. A megindításkor kibocsátott programhoz híven mindent elkövet, hogy az egyházi zene terén nálunk létező viasz állapotokon segítsen. Irányezik kívül igen hasznos és állandó rovatokban, alaposan és czélszerűen tárgyalja az illető dolgokat. A folyóévi 1. szám tartalma: Miként kedveltesük meg hiveinkkel a római chosal-éneket? Az ünnepélyes szent miseáldozat. Az egyház nyelve. A prophetiák éneklése. Istentiszteletek rendje. Ismeretek tára. Zeneirodalom. Vegyesek. Melléklet: Krisztus Urunk feltámadási emlékünnepeinek szertartása. A folyóirat az egyház szolgálatában álló zenének, énekesek, kántorok, valamint az e pályára készülőknél nélkülözhetetlen. Az előfizetési ár oly csekély, hogy mindenki könnyen megszerezhesse: egy évre 1 frt 60 kr. Az előfizetések a Pesti Könyvnyomda részvénytársaság hangjegymetsző osztályába küldendők. A nagyváradai káptalan is megrendelte a folyóiratot az itteni papnövelde számára.

— „A vallás alapja és eredete.“ Különös tekintettel a modern vallásböleleleti elméletekre. Irta dr. Giesswein Sándor. Az érdekes munka tartalomjegyzéke: Bevezetés. A vallás, mint állati ösztön fejlődés. A fetiszmus és animismus elmélete. Spencer Herbert elmélete az ősök kultuszáról. A vallás mint emberi tálmány (Gruppe adaptionismusa). A genetikus elmélet. A vallás kutforrása a keresztény böleleleti utmutatás szerint. — Megjelent a munka Budapesten az Athenaeum r. társulatnál 1895. — Ára 50 kr.

— „Vezérkönyv.“ Jézus legszentebb szívről nevezett társulat ájtatosságaihoz. Szerkesztette és kiadta Kiss Arisztid, sz. ferenczrendi áldozópap és hitszónok. Veszprém, 1895. — Ára 15 kr.

EGYLET.

Rabsegélyző-egyleti közgyűlés.

Meghívás.

Tisztelettel kérem a »Rabsegélyző-egylet« összes tagjait, hogy vasárnap (márcz. 24.) d. e. féltizenegy órakor a fogházépületben pénztárnok-választó közgyűlés-re megjelenni sziveskedjenek, megjegyezvén, hogy a második határidőre kitűzött közgyűlés a tagok számára tekintet nélkül fog határozni.

Nagyvárad, 1895. márcz. 25.

Gyöngyössy Lajos,
alelnök.

REGENY-CSARNOK.

Inkognitó.

Jüngst A. elbeszélése.

(16)

Fordította: Bércsizi Margit.

— De miért nem innen egyenesen fenség?
— Nem szenvedhetem, ha nyomomat követik s tetteim bírálják. Ma hétfő van, csütörtökön legkésőbb pénteken Velenczében lehetünk. Jó éjt kedves Schönfeld!

A hercegnő egyedüllet utáni óhaja oly világos kifejezést nyert, hogy az udvarhölgynek nem maradt más teendője, mint kamrájába vonulni, hogy itt aggodalmának a legelkeseredettebb mozdulatokban adjon kifejezést.

VII.

Mialatt Hohensteini Bedburg Helena hercegnő még éjfél után is az ablaknál időzött, addig alig egy keskeny tér által elválasztva ült a fiatal Stetten irással elfoglalva. Ő is soká bámult a sötétségbe, majd sohajtva emelkedett föl, s gyertyát gyújtott. Mintegy hirtelen elhatározástól indítva, elő vevé naplóját, melyet tegnap elégedetlen csukott be.

Schluderbach, 1881. aug. 21.

Szeretett anyám!

Csodálkozni fogsz, hogy ma ismét levelet küldök, holott alig nyolcz nap előtt tudattam veled, hogy ide szerencsésen megérkeztem, s újból elvagyok ragadtatva a táj szépségeitől. Ha megint felkereslek soraimmal, ez azért lesz, mert valami különös szokatlan történt velem. Hogy egyszer elmondjam neked, amit úgy is tudom, hogy már kitaláltál, én a legjobb uton vagyok, hogy szívem visszavonhatatlanul elveszítsem, egy névtelen s állás nélküli leányért.

Ne haragudj reám drága anyám, hisz magam küzdöttem legjobban e vonzalom ellen; mert bármily szabadok is nézeteim a világ mesterkelt előítéleteiről, mégis az elmélet és gyakorlat különböző dolgok. Egyenlőtlen házasság előttem minoig szerencsétlenségnek látszott s mégis most azon ponton vagyok, hogy egy ily összeköttetés lehetőségét komolyan számba vegyem s talán már nyilatkoztam volna, ha előttem nem lebeg azon keserűség, melyet ezáltal neked, a legjobb anyának okoznék. Nagyon is jól tudom, hogy mily álomban ringattad mindaddig magad, hogy mily gyöngéd leány alakot képzelte magadnak ősi honunk leendő urnőjeként. De Stein kisasszonyra esett választásom. Ha mohamedán volnék, »kismet«-et mondván, ellenállás nélkül adnám meg magam sorsomnak.

A fiatal leány, ki anyjának egy barátnőjével hosszabb utat tesz, már az Achen tó mellett feltűnt nekem. Már az első találkozásnál éreztem, hogy ezen ellenmondásokból összeállított teremtés veszélyessé válhatnék reám nézve. Kertülni akartam, nem számítva a koburgl vadászokat, kiknek váratlan megjelenése előzőtt Pertisauból. De csak azért hagytam mögöttem a csábító Zorelyt, hogy a höhlensteini völgy bejárata előtt ismét találkozzam veled. A kité-

rés lehetetlen volt. Naponta láttuk egymást s ő naponta ellenállhatatlanabban vonzott, vagy taszított el magától. Hella — mert így hívják — tizszer is változtatja naponta színét, mint a kameleon. Egyszer a pajkosságig vidám, más-szor komoly s mélabus; az egyik perczben tele van szellemmel és étellel, a másikban szófukar, csaknem sértően hallgatag, majd parancsoló, majd odaadóan aláztos, sok dologban ki van művelve, míg másrészt néha csodálatosan tudatlan, sőt sokszor — egész őszinte akarok lenni anyám — egész nőesség-ellenes zsarnokja a jólelkű, bár kissé szellemszegény Fel-den kisasszonynak, kit csak szeszélyei játékpelyhe gyanánt tekint, a ki neki csodálatosképen tür. Szóval Hella egy talány, s ennek megfejtése reám nézve csábító. Hogy szép-e? Nem tudom anyám, sokszor igent és ép annyiszor nemet mondok. Arczának kifejezése hangulata szerint változik. E jellemző vonások persze a klasszikai szépségnek nem felelnek meg. Az orr nagyon is merész, az áll pedig tulhegyes. Hellának mi sem jutott az idősb Schellenberg előkelő s méltóságteljes szépségéből. Ő nem bir kedvenced Scharfenstein Mathild leányai tartózkodásával, de valami különös báj árad szét egész lényén; ő mindig a maga valósága, bármely végletben csapongjon is; ő egy kiszámíthatatlan teremtés pikáns arczoskával, melynek fővonzerejét a ragyogó szempár, s a szeszélyesen göndörödő fürtök képezik. Beismerem, kedves anyám, hogy Hella épen nem azon nő, kit leányod s a ház jövendő urnője gyanánt akartam eléd vezetni; ő majdnem mindenben ellentéte ideálomnak s mégis erősbodik bennem azon meggyőződés, hogy Hella az egyedüli nő, ki engem boldogíthat.

Eddig irt a fiatal ember az előző estén, most a levél befejezéséhez fogott. Azonban alig kezdett hozzá, midőn hirtelen felugrott s ingerülten kezdett a szobában le s fel járni.

— Ma nem, — mondá kezét homlokára téve. — Holnap! S akkor mindent megmagyarázok anyámnak. Ma tulerősen zug a fejem.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Wlassich miniszter beszéde alatt megjelenik a teremben a hercegprímás.

A miniszter végre elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Gróf Zay Miklós a részletes tárgyalás alapjául elfogadja a javaslatot, de tiltakozik azon felfogás ellen, mintha a vallásszabadságnak feltétlen következménye volna az is, hogy a vallástalanságot vagyis a felekezetenküliséget megengedjék.

Beöthy Zsigmond a javaslat mellett szó-lal fel.

Br. Vécesy József mindenk föltt azt óhaj-taná, hogy a béke a felekezetek között helyre-állana. És miután az egyházpolitikai reformok-nak tulajdonítja ennek a békének megzavarását, azért nem szavazza meg a javaslatot sem általánosságban, sem részleteibe.

Gr. Keglevich István egy liberális hangulatu és beszédet tart a kormány dicsőítésére. A néppártot nem mondja hazafiatlannak; de a mozgalomban, sehol sem hallotta emlegetni a hazát. Bizik benne, hogy a vallásszabadság meglesz, hiába fejtenek ki ellene bármily ellenállást.

Gr. Eszterházy Miklós személyes megtá-madtatás czimén szólal fel és visszautasítja előtte szólónak támadásait a néppárt és vezé-rei ellen. Senkinek sincs joga szólóról és elv-társairól azt mondani, vagy föltételezni, hogy elbolondítják a népet és ha baj lesz akkor cserben hagyják azt. (Eljenzés az ellenzéken.)

Gr. Keglevich I. kijelenti, hogy nem volt szándékában gr. Eszterházyt vagy bárkit is sérteni.

Br. Prónay Dezső elfogadja a javaslatot és kifejezést ad azon véleményének, hogy szüksé-

ges dolog a vallások ügyeit állami törvénnyel szabályozni.

Gr. Széchényi Imre kijelenti, hogy ő a javaslatot általánosságban elfogadja; de a részleteknél módosítást szándékozik bejelenteni és erre vonatkozó indítványát már most megteszi a főrendiház kegyes engedelmeivel.

Öt percz szünet után megejtették a szavazást, melynek eredménye a jegyzők olvasása szerint mindkét oldalon 119 szavazatot tüntetett föl.

Annyi kétségtelen, hogy miután a jegyzők összeolvasták a szavazatokat, az elnök tudatta a házzal, hogy a zajban a jegyzők följegyzései nem egyeznek meg és így nem hirdetheti ki a szavazást, hanem holnap új szavazást rendel el.

A hirlaptudósítók följegyzései azonban mindkét oldalon egyenlő szavazatot tüntettek fel: 119 szavazatot.

A gyűlés ¼ óra után ért véget.

A mai szavazáshoz.

Budapest, márcz. 22. (Saját tudósítónk táv.)

A mai főrendiházi szavazás meglepetései közé tartozott ifj. gr. Zichy Jánosnak, a nyitrai képviselő jelöltnek megjelenése, ki még le is szavazott a javaslatok ellen, a mi utólag bűnül szolgál Latkóczynak, mert, ha Zichyt Nyitrán megválasztják, akkor nem jöhet el szavazni és az ellenzék megbukik. Általánosan az a vélemény, hogy az elnök — ha szavazatát leadja dönthetett volna a javaslatok sorsa fölött. Mert a lajstromok között nem voltak korrigálhatatlan eltérések. — A holnapi szavazáshoz erősen készülnek. — A képviselőház összehívása valószínűleg elmarad a holnapi szavazás miatt; — habár az ellenzéki képviselők erősen mozognak a képviselőházi ülés (a nyitrai ügyben) kifor-csirozásában.

A miniszter rendelete.

Budapest, márcz. 22. (Saját tudósítónk táv.)

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur egy titkos rendeletet adott ki a miniszterium tisztviselőinek, melyben megtiltja azoknak, hogy az ő tudta és engedelmével bárminő mellékfoglalkozást vállaljanak. Ez a szégyenletes rendelet abból eredt, hogy a miniszter megtudta, miszerint hivatalnokai közül többen agrár-irányu lapokban dolgoznak. Legközelebb valószínűleg azok a hivatalnokok is meg lesznek fenyegetve, akik agrár-párti emberekkel beszélgetni merészelnek.

Tarnóczyt inzultálták.

Budapest, márcz. 22. (Saját tud. táv.)

Tarnóczyt ma délután fél 1 órakor két nyitrai választó u. m.: Deák János és Benkő László nyílt utcán legazembereztek. — Tarnóczy erre egy rendőr mögé hátrálva kihuzta stiletjét, melyet Benkő kiütött kezéből és újra gazembernek nevezte.

Vizállás.

Budapest, márcz. 22. (Saját tudósítónk táv.)

A jég a Dunán az éjjel Duna-Földváránál megindult, azonban hajnal felé a vári sziget felső részénél újra összetorlódott. Mohácsnál a jég szakadozva megindult. A főváros területén a hajóközlekedés már meglehetősen élénk. A víz nagyot apadt.

Elhalálozás.

Budapest, márcz. 22. (Saját tudósítónk táv.)

Blaskovich Miklós sportman tegnap este fővárosi lakásán tüdőlobban meghalt.

Esküdtszéki tárgyalás.

Budapest, márcz. 22 (Saját tud. táv.)
A Krasser Frigyes doktor által a hetvenes évek elején irt Antirillabus című szennykölteményt a Népszava című lap terjesztette magyar fordításban. Az ügyesség sajtópört indított. A felelősséget Vankó Károly munkás vállalta el a fordításért, kit az esküdtszék ma az osztály elleni gyűlölet tulajdon, tulajdon elleni izgatás és az általános védkötelezettség elleni izgatás vádjára alól szavazattöbbséggel fölmentett.

Spanyol kormányválság.

Budapest, márcz. 22. (Saját tud. táv.)
A válság még mindig nincs megoldva; valószínűnek látszik, hogy mégis csak Canovart fogja a regenskirályné a kabinet alakítással megbízni.

Közgazdaság.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatalától.
3227/1895. r. kpsz.

Hivatalos hirdetés.

A városi kapitányi hivatal által figyelmeztetik mindenki a hernyózási szabályrendeletre s a földművelésügyi m. k. miniszter ur ő nagyméltósága által 6412/III. 7. sz. a kibocsátott rendeletére, mely szerint minden birtokos, bérlő vagy gondnok tartozik minden márczius 30-ig a kertjében, udvarán, szőlőjében, szóval a város határán birtokában levő minden fáról, cserjéről és sövényről az ősszel visszamaradt hernyófészkeket és tojásgyűrűket leszedni és azokat tűzveszélyre alkalmat nem szolgáltató módon elégettetni. Az irtásnál főfigyelem fordítandó a legtöbb kárt okozó úgy nevezett »féhér galagonya pillangó« és a sárga »fampille« hernyóira, illetve azok fészkeire, továbbá a gyapjas pille petéire és a gyűrűs pillére. A mulasztók 2—50 frt-ig terjedhető pénzbüntetéssel, nem fizetés esetén, aránylagos elzárással büntetnek. Kelt Nagyváradon, 1895. évi márczius hó 19-én.

Ifj. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

Külön szakértő a velencei állomáshoz.
A kolozsvári vasúti üzemeltetés tegnap az iránt kereste meg a város polgármesteri hivatalát, hogy a várad-velencei állomáshoz külön állategészségügyi szakértőt jelöljön ki, mivel fellette kívánatos, miszerint az élőállat forgalom az olasz állomás szűk volta miatt, részben a v-velencei rakodó állomásra tereltesse. Másrészt azért is szükségesnek találja a külön szakértő kirendelését, mivel úgy az olasz, mint a v-velencei marharakodón az állatrakodások különösen vásárok alkalmával minden valószínűség szerint egy és ugyanazon időben fognak megejtetni s így alig képzelhető, hogy egy és ugyanazon egyén eleget tehessen a nagy közönség és a vasút érdekeinek, sem pedig a vasúti szakértőre nézve előirt több oldalú eljárásnak.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. márcz. 20.

I. Készárú üzlet. Malmaink nagyobb mennyiségű búzát vásároltak későbbi szállításra és az átvételi időpont mostan, a hajózás megnyitására közeledik. Ennek várakozásában ma a vételkedv megesappant és alig 12.000 q. hazai buza eladásáról adhatunk jelentést, mely mennyiség csendes irányzat és változatlan áruk mellett kelt el. Eladott: 1100 q raktárú 81 k. 7.05 frt 1000 q 78.7 k. bácskai 6.90 frt, 609 q karczagi 81 k. 7.10 frt 3980 és 1950 q. 82 k. hajóúru 7.10 frton.
Idegen búzában nem volt forgalom.
Rozs irányzata változatlan.
Árpa irányzata nyugodt. Jobb minőségű sörárpa takarmányezélna vétett és pedig: 1000 q 6.55 frt, 3000 q. 57½ forinon.

Tengeri szilárd. Áruhiány folytán az árak csak névleg 6.70—6.80 frton jegyeznek.
Zab irányzata szilárd.

II. Határidő üzlet. Olesőbb külföldi jegyzések nálunk csendes irányzatot keltek csekély forgalommal. Később azonban nagymérvű bevásárlási megbízások érkeztek Bécsből, hol — mint mondják — egy tengerit kontreminaló cég fizetése képtelenné vált és körülbelül 400.000 q. tengeri fedezését veszi igénybe. Ezen árucikk ára csakhamar 6.35 frttől 6.47 frt-ig emelkedett, magával rántva búzát 10 krnyi, zabot 12 krnyi emelkedéssel. Ezen izgatott forgalom mindvégig eltartott és csak az üzlet vége felé állott be 2—3 krnyi visszaesés.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.74—6.83 frt, buza őszre 7.04—7.18 frt, rozs tavaszra 5.73—5.80 frt, tengeri máj.—jun. 6.35—6.47 frt, zab tavaszra 6.26—6.34 forint, káposzta-repeze augusztus—szeptemberre 10.70—10.80 forint.

Sertés-üzlet.

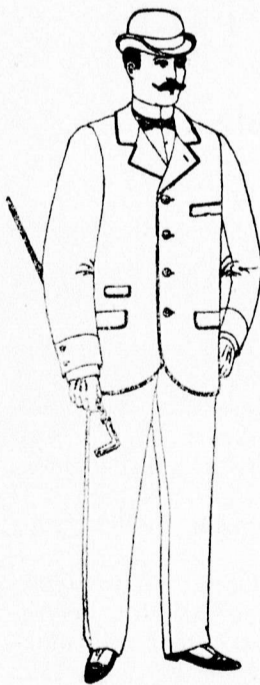
Kőbánya, márcz. 20. Készlet: 123.519 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45—46 kr.; közép: 45—50 kr.; süldő kövér: 48—49 kr.; sovány: 46—47 kr.; Román: —; Szerb kövér 45—46 kr.; könnyű 44—45 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén: 1895. márcz. 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	124.25
Magyar koronajárdék	— — — — —	99.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4½%	— — — — —	127.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2½%	— — — — —	105.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	— — — — —	125.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — — —	98.50
Magyar nyeregy-kölcsön	— — — — —	161.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — —	153.—
Oszták járdék papírban	— — — — —	101.50
Oszták járdék ezüstben	— — — — —	101.50
Oszták járdék aranyban	— — — — —	124.75
Oszták korona járdék	— — — — —	101.25
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — — —	160.—
Oszták-magyar bankrészvény	— — — — —	1085.—
Magyar hitelbank részvény	— — — — —	468.—
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	406.20
Oszták-magyar államvasúti részvény	— — — — —	435.—
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	975.—
Német birodalmi márka	— — — — —	60.15
London vista	— — — — —	123.10
Paris vista	— — — — —	48.70
20 márkás arany	— — — — —	12.03

Nyiltér.

Fekete és kék Kamgarn öltönyök 15 frt, divatos Cheviot öltönyök 12 és 17 frt-ért kaphatók

Neumann M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishídő. (Czégemet hasonnevű czéggel kérem össze nem téveszteni. Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltenek. Meg nem felelő árak szívesen kieserültenek. 1—75

Hirdetmény.

A nagyvárad László-gőzhengermalom részvény-társaság telepein levő **ócska vasakat, géprészeket, hengereket, falfüggőket, szijkorongokat, használt gőzkazánokat** és egyéb malomszerkezeti cikkeket eladásra bocsájtja.

A nevezett cikkek a telepeken megtekinthetők, és bővebb felvilágosítás az I-ső telepen levő irodában nyerhető.

Nagyvárad, 1895. márczius 19.

A nagyvárad

László-gőzhengermalom részvénytársaság

(76) 3—2

felszámolásban.

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.

A t. c. gazdaközönség figyelmébe!

Mint minden tavasszal — úgy az idén is bátorodom üzletemet a t. cz. gazdaközönségnek: **gazdasági vetőmagvak** és egyéb gazdasági cikkek beszerzésére ajánlani.

Nagy készletet tartok: **arankamentes, valódi francia és magyar luczerna, steier löhere** magvakból; **olasz, angol perje és pázsitfűmagvegyülékekből**; eredeti, **nem utántermelt sárga Oberdorfi, Ecken-dorfi**, angol veres **mammoth** és **buczok takarmány répamagvakból**, melyeket mind a **legolesőbb napiárakon** árusítom, és azok **azonosságáért**, valamint **csiraképességeért** szavatolok.

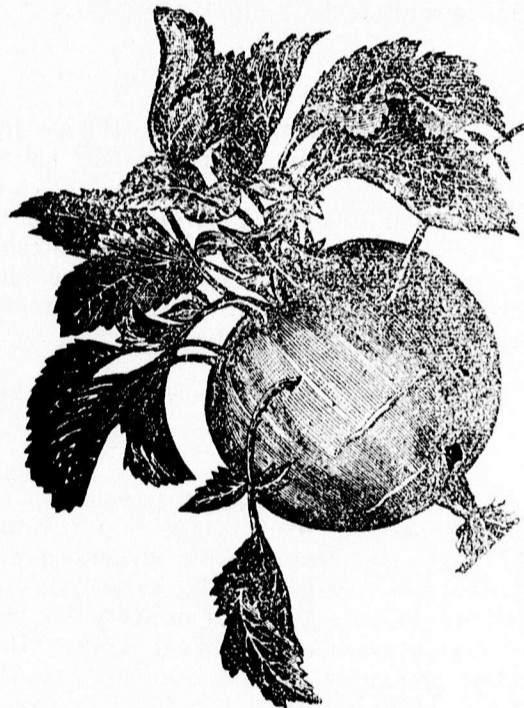
Ajánlok továbbá mindenféle gazdasági cikkeket, u. m. petroleum, ásvány- és oliva gépolajokat; gazdasági gépekhez szükséges anyagokat, carbolineum és mindenféle fertőtlenítő, valamint állatgyógyászati szereket.

Vidéki megrendeléseket, a rendelmény vétele napján már elszállítok; pontos és jutányos kiszolgáltatást ígérve, maradok a t. cz. gazdaközönség

Nagyvárad, 1895. márcz. 15.

kész szolgálja **Janky Antal**

Alapított 1850-ben.

Dell'Ortó Károly magkereskedése a „Zöld koszorú”-hoz.

Gazdasági, kerti és virágmagvak, gumók!

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani **arankamentes francia és magyar luczerna,**

stiriai vörös löhere, angol perje magvakat és a legkitünőbb **pázsit-disz vegyüléket** s továbbá **valódi oberdorfi kerék palaczk alaku, Dobidos** javított új **Mammoth takarmány, répa magvakat**, melyekért felelősséget vállalok.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel

Dell'Ortó Károly,

(72) 2—6

Nagyvárad, Szt. László-tér,
Kovács-ház.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek; nagyobb rendelést csomagolási költség nélkül.

Kendermag nagyban és kicsiben kaphatók. Lenmag. Gomborka vagy inoricza.